

مرکز مجاز امام صادق (علیه السلام)

اصول الفقه (دلالت نهی بر فساد)

دلالت نهی بر فساد ۱

جلسه ۲۶۶

استاد نجار زاده

دلالت نهی بر فساد

توضیح الفاظ عنوان: « دلالت »، « نهی »، « فساد » « منهی عنه »

کلمه دلالت:

از ظاهر این لفظ استفاده می‌شود که مقصود از آن، دلالت لفظیه است و شاید به خاطر این ظهور بدوی، برخی این مسئله را در مباحث الفاظ مندرج نموده‌اند؛ ولی معروف آن است که مقصود علماء از آن، دلالت لفظیه نبوده بلکه معنائی است که از لفظ « اقتضاء » مستفاد می‌باشد.

بنابراین مراد از « دلالت » خصوص دلالت عقلیه می‌باشد و با توجه به آن، محل نزاع این است که آیا

نهی از شیئی عقلا فساد منهی عنه را به دنبال دارد یا خیر؟

و از طرح این مسئله دانسته می‌شود که در نهی، شرط نیست که نهی از دلیل لفظی استفاده شود؛ بلکه اگر نهی را از دلیل لیبی و غیر لفظی نیز استفاده کنیم، بحث تغییر نمی‌کند و در واقع نزاع در این مسئله چنین است که آیا بین نهی از شیئی و فسادش ملازمه عقلیه است یا چنین ملازمه‌ای نمی‌باشد؟ و به خاطر همین معنا ما این مسئله را در قسم ملازمات عقلیه داخل نمودیم.

ادعا:

برخی مدعی شده‌اند که بر فرض ثبوت چنین ملازمه‌ای، ملازمه مزبور از نوع ملازمات بین به معنای

اخص است و با توجه به آن، لفظی که به دلالت مطابقی بر نهی دلالت می‌کند به دلالت التزامی بر فساد منهی عنه دال است و بدین ترتیب صحیح است که از « دلالت » معنائی اعم از دلالت لفظیه و عقلیه اراده نمود.

مرکز مجازات امام صادق (علیه السلام)

رد ادعاء:

اشکالی ندارد که دلالت را اعمّ از دلالت لفظیه و عقلیه بدانیم و عنوان بحث را بدین ترتیب تعمیم دهیم ولی نزاع با این قائل نیز در ملازمه عقلیه قبل از فرض دلالت لفظیه التزامیه می‌باشد پس بحث با وی نیز به بحث از اقتضاء عقلی برمی‌گردد از این رو باید بگوئیم:

بهر این است که مراد از دلالت در عنوان بحث همان اقتضاء عقلی باشد چه آنکه این معنا با تمام اقوال و احتمالات سازش دارد علی‌الخصوص که بحث شامل هر نهی بوده اگرچه از دلیل لفظی استفاده نشود.

بیان صاحب کفایه:

عبارت در عنوان بحث را اگر به تعبیری که مرحوم صاحب کفایه آورده و فرموده: اقتضاء النهی الفساد، ایراد کنیم کلام و تعبیر و متین تر می‌باشد زیرا ایشان کلمه دلالت را در این تعبیر به لفظ «اقتضاء» تبدیل فرموده‌اند ولی در عین حال ما عنوان بحث را به همان بیان و عبارتی که قداماء از اصولیون ذکر کرده‌اند

ایراد کرده تا بدین ترتیب متابعت ایشان را نموده و تعبیرمان را مطابق تعبیر ایشان آورده باشیم. Imam Sadiq .tv

Imam Sadiq .tv

Imam Sadiq .tv

Imam Sadiq .tv